

ขอบเขตการศึกษา

โครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

ภาคเหนือตอนล่าง ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ

(จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์)

1. หลักการและเหตุผล

1.1 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างประกอบด้วย 5 จังหวัด คือจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ ศักยภาพโดยทั่วไปของกลุ่มพื้นที่มีความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นธรรมชาติและประวัติศาสตร์วัฒนธรรม โดยเฉพาะแหล่งมรดกโลกที่ได้รับการขึ้นทะเบียนโดยองค์การยูเนสโกแห่งสหประชาชาติเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2543 คือ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร ซึ่งสามารถเชื่อมโยงถึงประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราชได้ เนื่องจากมีพระราชวังจันทน์ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสถานที่พระราชสมภพและที่ประทับของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชก่อนขึ้นครองราชย์ นอกจากนี้ ยังมีอุทยานแห่งชาติที่กระจายครอบคลุมในทุกพื้นที่ที่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ได้อย่างต่อเนื่องในกลุ่มจังหวัด และยังเป็นที่ตั้งทางยุทธศาสตร์ของภูมิภาค โดยเป็นศูนย์กลางโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาของกลุ่มว่า “เป็นศูนย์กลางบริการสี่แยกอินโดจีนแห่งเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว” เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงและขยายฐานการผลิตด้านการเกษตร การส่งออก และส่งเสริมการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.2 นอกจากนี้ ในกลุ่มจังหวัดยังเป็นแหล่งรวมสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึง 9 แห่งกระจายอยู่ทั่วทุกจังหวัด โดยมีมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นสถาบันหลักของการศึกษาในพื้นที่ ซึ่งจะเป็แหล่งบริการวิชาการความรู้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ และเป็นแกนหลักร่วมกับท้องถิ่นในการถ่ายทอดองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและกลุ่มจังหวัดให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น บนพื้นฐานของทุนทางสังคมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนในพื้นที่ ประกอบด้วยศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน ทัศนกรรมพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สามารถพัฒนาเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างอาชีพให้กับชุมชน ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างงานกระจายรายได้เพื่อสร้างความสมดุลให้กับสังคมไทย

1.3 ด้วยความสำคัญทั้งในเชิงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางสังคม และความเหมาะสมของทำเลที่ตั้งดังกล่าว สำนักงานฯ จึงเห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของกลุ่มจังหวัด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของประเทศในเชิงกลุ่มพื้นที่ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้สมดุลและยั่งยืน ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 โดยใช้แนวคิดการพัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster Approach) เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งอาจสามารถจำแนกออก

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยว และทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างในระยะเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งประเมินปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในระยะต่อไป

2.2 เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยใช้ทฤษฎี Diamond Model เป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ บนพื้นฐานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ

2.3 เพื่อจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ตามแนวคิดการพัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster Development)

3. แนวทางการดำเนินงาน

3.1 ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงและสรุปประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ที่จะนำไปสู่การกำหนดและผลักดันกรอบยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์) ตามแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) รวบรวมเอกสารข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ และยุทธศาสตร์พัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์) เพื่อประมวลสถานการณ์และกรอบทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะเวลาที่ผ่านมา

(2) สัมภาษณ์ในพื้นที่และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรับฟังข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

3.2 ทบทวนและวิเคราะห์ระดับศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ตามแนวคิดการพัฒนาคลัสเตอร์ โดยใช้ Diamond Model ของ Professor Dr. Michael E. Porter เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์พื้นฐานของผลการพัฒนาที่ผ่านมา และปัจจัยเงื่อนไขต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบโดยตรงต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด

3.3 จัดประชุมหารือร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และองค์กรชุมชนในพื้นที่ (Focus group) เพื่อระดมความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

3.4 จัดทำเอกสารพร้อมประเด็นการนำเสนอกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์) ในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4. วิธีการดำเนินการ

ดำเนินการเอง

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ)

6. ระยะเวลาดำเนินการ

8 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-กันยายน 2550

7. งบประมาณดำเนินการ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ)

วงเงินทั้งสิ้น 340,000 บาท

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (พิษณุโลก สุโขทัย ตาก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์) ในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 10

8.2 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด และแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดันไปสู่การปฏิบัติในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 10

8.3 เป็นต้นแบบในการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงกลุ่มพื้นที่ตามแนวคิดการพัฒนาคลัสเตอร์ (Cluster Development) ของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ต่อไป
